

SHAKESPEARE IN R. P. UNGARĂ...

Teatrul „Petöfi” din Veszprem (teatru care a efectuat, la sfârșitul anului trecut, un turneu în țara noastră) a prezentat în premieră *Macbeth*. Regia este semnată de György Pethes, decorurile, de Miklós Feber, iar costumele, de Maria Hrnby. Aceeași piesă a fost prezentată în premieră, la începutul lunii februarie, pe scena Teatrului „Szigligeti” din Szolnok, în regia lui Lure Csizsar.

Anunțată pentru luna martie, *Totul e bine cînd se termină cu bine* va constitui un eveniment pentru Teatrul de Comedie din Budapesta.

La rîndul său, Teatrul „Madaeh” din Budapesta continuă seria spectacolelor cu *Hamlet*.

...ȘI IN R.F.G.

În R. F. Germania, stagiunea a fost dominată de Shakespeare. Astfel, la Hamburg, în cadrul Săptămînilor de teatru, precum și la München și la Frankfurt, au fost prezentate noi montări originale. Printre acestea, *Poveste de iarnă* (la Hamburg), în regia lui Peter Zadek, spectacol care durează cinci ore, *Visul unei nopți de vară* (la „Münchener Kammerspiele”), în regia lui Dieter Dorn, și un *Othello* modern (la „Frankfurter Schauspielhaus”), în regia lui Peter Palzsch, elev al lui Brecht.

TEATRU ÎN LIMBA ESPERANTO

La Gdansk a fost organizată prima întîlnire internațională a teatrelor în limba esperanto, cu participarea a nouă teatre din Bulgaria, Finlanda, Franța, Polonia și Iugoslavia. Cele mai interesante realizări le-au obținut

Théâtre Espérantiste International din Paris, care grupează actori profesioniști din numeroase țări, și Teatrul bulgar în limba esperanto, care și-a început activitatea în 1957 și dispune, și el, de o trupă de actori profesioniști. Teatrul în limba esperanto din Varșovia a fost înființat în urmă cu cîțiva ani, repertoriul său cuprinzînd îndeosebi piese de autori contemporani. Întîlnirea de la Gdansk, incluzînd și un simpozion pe tema „Limbaajul internațional al teatrului”, contribuie la lărgirea schimburilor culturale internaționale.

CENTRU DRAMATIC SPANIOL

Centrul național dramatic spaniol are drept scop efectuarea unor cercetări asupra artei scenice, precum și perfecționarea profesională a oamenilor de teatru. Urnătoarele spectacole ale acestui organism teatral: *Noapte de război în Muzcul Prado* de Rafael Alberti, *Procesul de Kafka* (în versiunea lui Peter Weiss), *Deschide ochii de Ruiz Zorrilla*, *Portretul unei doamne cu cățelul* de Luiza Ríaza.

JEAN MARAIS LA 66 DE ANI

Timp de opt ani, Jean Marais nu a apărut în nici un film. Stabilit la Vallanis, pe Coasta de Azur, a creat obiecte de ceramică, foarte căutate de amatori. Apoi, a început să scrie; a terminat volumul de memorii „Istoria vieții mele”, a scris o serie de povești pentru copii, pe care le-a și ilustrat. Pregătește un disc, pe care-l va realiza împreună cu Michèle Morgan. Celebrul interpret al lui Tristan și al lui Ruy Blas, care a împlinit de curînd 66 de ani, apare acum într-un spectacol cu *Regele Lear* de Shakespeare, în care deține, bineînțeles, rolul titular.

„CAPITALA LUI PIERROT”

Marcel Marceau a deschis recent la Paris, în subsolul Teatrului de la Porte Saint-Martin, o școală internațională a „sensibilității”. Sînt admiși la acest Institut pentru mimodramă tineri între 18 și 30 de ani, pentru un curs cu durata de trei ani. Sînt prevăzute studii de dans clasic și modern, lupte, acrobatic, improvizație, măști — pe lingă disciplina de bază, expresia corporală, disciplină predată de Marceau, Maximilien Decroux și Pavel Rouba.

Cursul de teatru experimental se integrează unui amplu program cultural, care intenționează să facă din Paris un centru internațional al artei pantomimei sau, după cum se exprimă Marceau, „capitala lui Pierrot”.

SPECTACOL JUBILIAR

De curînd, Teatrul „Studio” din Varșovia a prezentat al 250-lea spectacol de piesa *Replica de Iozef Szajm* (premiera, la 8 octombrie 1973), cunoscută și spectatorilor români din turneul efectuat de acest teatru la București, în 1977. Veniturile realizate cu ocazia spectacolului jubiliar au fost destinate Centrului de sănătate a copilului din Polonia.

AMINTIRI

Populara actriță Tolnay Klári (binecunoscută cinefililor din țara noastră) publică, în revista „Film-Színház-Muzsika”, un interesant serial de amintiri, intitulat „Răsfoind albumul meu”: în memoriile mării actrițe de teatru, operetă și film se oglindeste istoria mișcării teatrale maghiare, din deceniul al patrulea și pînă în zilele noastre.

RONCONI ȘI STREHLER

În orașelul Prato (provincia Florența, regiunea Toscana), sub titlul „teatro e territorio”, se desfășoară un experiment teatral al grupului intitulat „Laboratorio di progettazione teatrale”, condus de regizorul Luca Ronconi.

Grupul și-a propus realizarea unor spectacole cu *Bacantele* de Euripide, precum și cu o trilogie compusă din *Viața e vis* de Calderon de la Barca, *Turnul de Illego* von Hofmannstahl și *Calderon* de Pier Paolo Pasolini.

După doi ani de muncă intensă au avut loc, recent, spectacole cu trei dintre piesele incluse în experiment (*Bacantele*, *Turnul* și *Calderon*): ele se desfășoară pe parcursul a cincei serii (*Turnul* durează 12 ore, iar *Calderon*, șase — în cîte două serii succesive), în trei locuri diferite. Scenografa cu care lucrează Ronconi, Gae Aulenti, este arhitectă, ea nu „decorează”, ci construiește spații de joc: *Turnul* se desfășoară într-o hală de fabrică, dezafectată, decorul reprezentînd sala de bal din Palatul de la Würzburg, un spațiu de 27/18 m., plent cu oglinzi, cu pereți albi în stucatură și cu tavanul decorat în fresce după Tiepolo; reprezentarea cu *Calderon* are loc pe scena Teatrului „Metastasio” din Prato, într-un decor inspirat din tabloul lui Velasquez, „Las Maniñas”, iar *Bacantele* îi poartă pe spectatori într-un periplu prin sălile vechiului Palat al Institutului Magnolfi.

„FURTUNA“... ECOLOGICĂ

La Teatrul Dramatic din Stockholm a avut loc o acțiune fără precedent în istoria teatrului suedez: un spectacol

colectiv, desfășurat în toate spațiile teatrului și cu participarea celor 78 de membri ai trupeii, ca și a personalului tehnic, spectacol intitulat *Furtuna*. Nu, nu e vorba de Shakespeare, ci de un discurs scenic despre democrație, despre ecologie și despre utilizarea pașnică a energiei nucleare.

TEATRU ANTIC IN IUGOSLAVIA

În orașele din sudul Iugoslaviei, Skoplje, Ohrid, Heraklea, Bitola și Stobi, arheologii și restauratorii sînt intens preocupați de repunerea în circuitul valorilor a unor teatre antice recent descoperite.

Se prevede ca pe aceste scene în aer liber, vechi de secole, să aibă loc din nou spectacole de teatru, concert și alte manifestări culturale. O atracție deosebită reprezintă Teatrul antic din Ohrid, pe scena căruia se va organiza, în viitorul apropiat, un Festival de teatru antic.

PĂRINȚI ȘI COPII

La Paris și la Veneția se turnează filmul *Mica romanță*. Interpretul principal, Sir Laurence Olivier, apare alături de fiul său, Richard Olivier, în vîrstă de șapte-sprezece ani.

Fieca lui Jean-Pierre Aumont, Tina Aumont, care a jucat în cîteva filme realizate de Fellini și de Comencini, s-a stabilit, de curînd, la Paris, pentru a fi, și din punct de vedere profesional, în preajma tatălui său.

SAGA DESPRE CHICANO

La cererea Teatrului „Mark Taper Forum” din Los Angeles, Luis Valdez, creatorul, conducătorul și teoreticianul teatrului chicano — minoritate mexicană din S.U.A. — „El Teatro Campesino”, a scris și regizat piesa *Zoot Suit*, avînd ca temă conflictele rasiale și sociale din anii '40, care au culminat cu procesul intentat unor membri ai grupului „zoot suit” (îmbrăcămintele prin care tinerii hispano-americani, așa-numiții *pachucos*, își manifestau apartenența la o cultură și la o mentalitate ce se abătea de la normele nord-americane). Piesa este construită din scene scurte, care se succed într-un ritm amețitor; unitatea lor este asigurată de un narator, El Pachucio, comentator și, totodată, „conștiință”. Un rol important în realizarea ritmului scenic îl au muzica (Dan Kuramoto) și coregrafia (Patricia Birch), bazate pe jazz, pe swing și, în general, pe dansurile din anii '40. Spectacolul se bucură de un înems succes.

JULES VERNE DRAMATIZAT

Romanul lui Jules Verne, *Oculul pămîntului în 80 de zile*, scris în 1872, a fost pus în scenă la „Deutsches Schauspielhaus” din Hamburg, de către Jérôme Savary, într-un spectacol de 27 de tablouri, pe care criticul de specialitate de la „Die Zeit” îl găsește de-a dreptul pasionant. Pe scenă apar nave ce plutesc pe o mare agitată, elefanți, urși polari, vaci sacre, dansatoare de can-can de la „Moulin Rouge”, scene din teatrul japonez, un rug pe care erau arse văduvele indiene, campanii electorale americane, tam-tam-uri africane, localuri de fumat opiu din Extremul Orient.